

Vinařský věstník

12

2018

Obsah:

Z domova	2
Potraviny na pranýři (falšované víno – prosinec)	12
Ze zahraničí	13

Jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR

ZIMNÍ VINICE, FOTO: ARCHÍV SVČR

Z domova

TISKOVÁ ZPRÁVA: Vyjádření SZIF k pozastavení výplat dotací v sektoru zemědělství

Praha 13. prosince 2018 – Vzhledem k tomu, že se v médiích šíří informace, že Evropská komise zastavila České republice vyplácení dotací, včetně zemědělských, považujeme za nutné předložit v této věci naše vyjádření. Stav proplácení prostředků z fondů EU v oblasti SZP pokračuje standardním způsobem. SZIF řešil se zástupci DG Agri otázku výplaty prostředků za letošní 3. kvartál pro oblast investičních projektů a máme ujištění, že vše bude probíhat standardní cestou.

V souvislosti s údajným střetem zájmu holdingu Agrofert informujeme, že SZIF obdržel 11. prosince 2018 oznámení o konání auditní mise, která proběhne ve dnech 14. až 18. ledna 2019 v ČR. Předmětem šetření bude kontrola schválených nebo již proplacených projektů z Programu rozvoje venkova (PRV) počínaje rokem 2012 a dále výdajů vztahujících se k finančním rokům 2017, 2018 a 2019. Hlavní důraz v tomto šetření bude kladem na opatření k prevenci střetu zájmů dle článku 72-75 Nařízení EU č. 1303/2013. Zároveň potvrzujeme, že žadatelům z holdingu Agrofert nebyl po 2. srpnu 2018 proplacen žádný nový projekt z PRV. S ohledem na chystaný audit nemůže SZIF k auditnímu šetření poskytovat bližší informace.

VLADIMÍRA NOVÁKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ SZIF (KRÁČENO)

V Trnavě o zemědělství a jeho vývoji za posledních 15 let

V Trnavě se uskutečnila konference na téma „Slovenské zemědělství 15 let po vstupu Slovenska do EU“. Cílem konference bylo prezentovat názory expertů pro oblast zemědělství a potravinářství a zjistit, jestli má slovenské zemědělství

a potravinářství vizi a strategii stát se konkurenceschopnou a ziskovou oblastí slovenské ekonomiky. Na konferenci byl pozván také prezident Agrární komory České republiky Zdeněk Jandajsek, který prezentoval poznatky z praxe.

Prezident AK ČR zdůraznil, že je nutné nastavit spravedlivou politiku vůči všem zemím, jinak systém nemůže fungovat. Uvedl, že je zapotřebí řešit jednotný trh, který v současnosti bohužel v praxi neexistuje. Prezident poukázal na příkladech rozdílné výše přímých plateb nerovnost v podmínkách, kdy přímé platby jsou v Holandsku 393 EUR/ha, v Belgii 400 EUR/ha, ale v Lotyšsku jen 95 EUR/ha. Systém plateb není dobře nastaven v prvním ani ve druhém pilíři, když v programu rozvoje venkova není stejná míra kofinancování. Při vytváření pravidel pro novou společnou zemědělskou politiku je nutné se nejprve podívat na to, jak funguje zemědělství ve vyspělých zemích, jako je Austrálie, USA, či Brazílie. Evropská unie vyrábí nejkvalitnější potraviny, má nejlepší hygienické parametry, a to je potřeba rozvíjet, avšak na druhé straně je mezi členskými státy mnoho rozdílů, které se na místo postupného potírání naopak zvětšují.

Zdeněk Jandajsek se ve své prezentaci zaměřil na základní problémy a jejich řešení. První zásadou je podle něj přestat mluvit o malých a velkých hospodářích a zemědělce rozdělovat jenom podle velikosti. Agrární komora České republiky prosazuje podporu pro všechny zemědělce, kteří skutečně, to je zodpovědně hospodaří (starají se o půdu, zaměstnávají pracovníky a vytvářejí hmotné i nehmotné hodnoty). Často ze zapomíná na to, že základem zemědělství je zúrodnovat půdu a zadržovat tak vodu v krajině. Péče o půdu však není její zatravňování, které se v současné politice požaduje od členských států EU. V České republice bylo z těchto důvodů zatravněno asi 600 tisíc hektarů. Takové opatření nemohli navrhnout specialisté, kteří v zemědě-

ství pracovali. Proto je podle prezidenta důležité, aby o zemědělství rozhodovali ti, kteří mají skutečné zkušenosti z praxe. A jak by se mělo postupovat? Měl by se sestavit tým lidí, kteří připraví kvalifikované návrhy. Politiku by měli připravovat ti, kteří znají zemědělské hospodaření a především pak ti, kteří hospodařili úspěšně. Spolu s odborníky z praxe by v speciálním týmu měli být ekonomové a prognostici, protože při plánování do budoucna je zároveň nutné vzít do úvahy vývoj populace, spotřebu potravin, ale i ekonomickou efektivnost výroby či další významné faktory. Navrhovaná politika by měla podporovat zvyšování úrodnosti půdy, kterou si každý stát musí chránit. Prezident AK ČR uvedl příklad Francie, kde existují různá omezení při prodeji půdy, ale i při pronájmu půdy a stát ji tak chrání. Francie není však jediným státem, který má takový přístup k půdě, půdu si chrání i další vyspělé země, a to nejen státy staré patnáctky, ale i řada tak zvaných nových členských států.

Velice důležitou oblastí je národní kofinancování v Programu rozvoje venkova. V České republice se z obálky PRV platí mimo jiné podpora pro oblasti s přírodními znevýhodněními (ANC, po staru LFA), ekologické zemědělství, AEKO opatření nebo investice do zemědělských podniků. V souvislosti se snížením výdajů na Společnou zemědělskou politiku z rozpočtu Evropské unie navrhuje Komise navýšit minimální úroveň kofinancování ze současných 15 na 25 %. Kofinancování by se podle názoru prezidenta AK ČR mělo zrušit tak, aby podmínky byly ve všech státech stejné. Samozřejmě tu stále zůstávají rozdílné platby na plochu v prvním pilíři, takže pokud bychom chtěli stejné podmínky napříč Evropskou unií, bylo by teoreticky ideální všechny podpory zrušit. To je však v současnosti nereálné, a proto je nutné srovnat všechny podpory ve všech zemích Evropské unie. Současný ▶

systém totiž zvyšuje rozdíly, příkladem může být produkce na 100 ha zemědělské půdy. Prezident porovnal produkci mléka i masa na 100 hektarech na Slovensku, v České republice, Nizozemsku, Belgii a Německu a vývoj za poslední roky. Zdůraznil však, že v České republice i na Slovensku je nižší produkce na 100 ha zemědělské půdy, avšak parametry užítkovosti jsou vysoké. Příkladem je produkce mléka za laktaci, či počet prasat na prasnici za rok aj.

Ve vystoupení se prezident zaměřil i na životní prostředí. Důležitou oblastí je podle něj spotřeba prostředků na ochranu rostlin. Ačkoli Komise a řada enviromnetálních organizací kritizuje zemědělce za nadužívání přípravků na ochranu rostlin, mimimálně v České republice a na Slovensku to není pravdou. Česká republika a Slovensko má totiž relativně nízkou spotřebu chemických látek, a to jen 1,8 kg na hektar, přičemž spotřeba chemických látek v Německu přesahuje 4,5 kg na hektar. Už z těchto údajů je zřejmé, které státy šetří životní prostředí před chemizací. Další oblastí je uhlíková stopa. Do České republiky přijede ročně více jak 100 tisíc kamiónu, které sem vezou potraviny, které sami dokážeme vyrobit. S dovozy potravin velice úzce souvisí i prodej pod nákladovými cenami. Zdeněk Jandajsek uvedl konkrétní příklady u másla. V době, když byla nadprodukce v Evropě, obchodní řetězce prodávaly zahraniční maslo s marží do 10 % a domácí maslo mělo marži až 40 %. Tím byl způsoben vysoký rozdíl ve spotřebitelské ceně másla a bylo přirozené, že spotřebitelé kupovali levnější maslo ze zahraničí a nekupovali domácí maslo.

Prezident AK ČR zároveň porovnal ekonomiku a efektivnost u zemědělců. Zdůraznil, že je nutné nedělit zemědělce na malé a velké, ale na dobré a špatné hospodáře. Zároveň upozornil, že malí zemědělci mají těžké podmínky, když musejí dělat 12 hodin denně každý den v roce. Takovým způsobem žijí malí zemědělci dnes, ale je nereálné myslet si, že takhle bude chtít žít většina zemědělců v budoucnu. Zemědělci vymírají, mladí lidé odcházejí za prací do měst, kde je život jednodušší. Je nutno myslet na budoucnost a perspektivy.

Ve svém vystoupení prezident AK ČR reagoval na prezentaci zástupce Stálého zastoupení EU a uvedl konkrétní příklady, proč nemůže fungovat zemědělská politika, která není v současnosti společná. Podmínky musejí být vyvážené,

aby se zemědělství mohlo vyvíjet v opačném případě zemědělství v EU zanikne a my budeme dovážet potraviny z třetích zemí.

ZPRACOVALA: MGR. ING. JARMILA DUBRAVSKÁ, PH.D., VÝKONNÁ ŘEDITELKA PŘI SZP, AK ČR 29. 11. 2018

Osmičkové roky v českém zemědělství

Letos je „osmičkový“ rok a připomínáme si řadu výročí důležitých pro českou republiku, především pak stoleté výročí její samostatnosti. Není bez zajímavosti, že i v našem zemědělství sehrály osmičkové roky svoji zvláštní úlohu, bohužel mnohdy s katastrofálními důsledky nejenom pro zemědělství, ale i celou společnost. proto připomeneme nejdůležitější události, které přinesly tyto roky, s jejich nutnými důsledky a rozvedeme, jak události v těchto letech ovlivnily vývoj českého zemědělství.

Již za císaře římského a krále českého Karla IV. Karel IV. vydal v březnu 1348 zakládací listinu pro vybudování Nového Města, které zaujímalo velkorysý prostor a v této době především živočišná produkce byla součástí městské aglomerace. Součástí tohoto prostoru byla tři velká tržiště, a to: Koňský trh (dnešní Václavské náměstí), Senný trh (Senovážné náměstí) a Dobyččí trh (dnešní Karlovo náměstí). Lokalita původního prostoru Dobyččího trhu se během doby rozšířila do dnešních osmi hektarů a Karlovo náměstí je stále největším evropským náměstím, svojí rozlohou překoná i londýnské Trafalgar Square či pařížské Place de la Concorde. Do území Nového Města bylo začleněno devět původních osad (Opatovice, Zderaz, Podskalí, Poříč a další). Po založení Nového Města vznikla v jeho prostoru i okrasná zahrada o rozloze přes jeden hektar, kterou založil císařův dvorní lékárník Angelo z Florencie. Z původně projektované okrasné a bylinné zahrádky postupně vznikla velká botanická zahrada (Andělská zahrada), která byla první svého druhu v Evropě.

Zajímavé, přínosné a motivační bylo nařízení Karla IV. z roku 1358 o zakládání vinic a sadů pro Prahu a její okolí. Císař proto vydal Viniční řád, který upravoval podmínky pro pěstování vinné révy na vinicích (podle něho vinicím nesměl pod přísnými tresty nikdo škodit) a výrobu vína. Majitelé pozemků museli

založit vinice na všech pozemcích do vzdálenosti asi 25 km od Prahy, přitom nově založené vinice byly osvobozeny od daní. Císař nechal dovézt sazenice ušlechtilých vinných odrůd z Francie a Porýní.

Během jednoho roku byly jižní svahy Prahy a okolí osázeny vinnou révou. Mezi vinicemi nebo na nově vzdělané půdě se probouzely k životu ovocné sady (v této době rozšíření pěstování jablek a švestek) a chmelnice. Tak se stalo, že díky Karlově iniciativě došlo ke zkulturnění místního zemědělství a k oživení půdy ležící ladem.

Nástup nové doby Rozhodujícím mezníkem ve vývoji zemědělství a postavení zemědělce byl rok 1848. V srpnu tohoto roku jednal říšský sněm ve Vídni a důležitost jeho rokování potvrdovala účast tří členů panovnického domu, kteří poprvé a naposledy sledovali jednání zákonodárního sboru, když rakouský parlament se chystal k hlasování o zákonu o zrušení poddanství a konci roboty. Zákon se rodil ztuhla a vedle německého poslance Hanse Kudlicha na jeho přípravě a prosazení měl největší zásluhu mladý právník František Augustin Brauner, který rozhodně žádal „všeobecné vykoupení z roboty a jiných urbaniálních povinností a vyzdvižení poddanství“, což zařadil mezi hlavní demokratické požadavky revoluční doby. Císař zákon podepsal 7. září 1848 a tak začala nová etapa hospodářského a společenského života selského stavu. Zákon odstranil staletý rozdíl mezi panskou a poddanskou půdou a zrušil všechna dosavadní poddanská břemena – naturální a peněžní dávky, ale i služby, jež plynuly z poddanství. Zákonem o zrušení roboty se český zemědělec stal skutečným vlastníkem půdy a svého hospodářství. Současně zmizela jeho osobní závislost na vrchnosti, ale i pravomoc vrchnosti (např. soudní) nad ním. Někdejší poddaný se stal svobodným občanem podřízeným státní moci stejně jako jeho pán. Zrušení poddanství a roboty vedlo na venkově i k jevům, které rozhodně nepotvrzovaly idealizující představy o patriarchálně demokratických poměrech na vesnici. Někteří sedláci chápali začínající svobodu jen jako zrušení dosavadních zákazů a chovali se ke svým ekonomicky slabším spoluobčanům (domkářům, chalupníkům) způsobem, který přiměl K. H. Borovského k výroku, že sedlák se stal tím „nejsurovějším a nemá drobet utrpnosti s domkáři a podruhy“.

I po roce 1848 zůstala v platnosti některá ustanovení omezující sedláckou práva ke statku. Teprve zemský zákon pro Moravu z roku 1868 stanovil, že každý vlastník statku je oprávněn se svým statkem svobodně nakládat i bez úředního povolení. Zároveň musel na statku osobně hospodařit a nikdo nesměl mít víc než jedno hospodářství. Podobný zákon pro Čechy byl vydán o rok později.

Pro scelování zemědělských pozemků byl důležitý rok 1888, kdy se na Moravě po vytvoření Zemské komise pro agrární operace začalo s komplexním scelováním pozemků na základě přijatých zákonů. Do roku 1914 bylo na Moravě provedeno scelování ve 104 obcích a v dalších 28 bylo zahájeno scelovací řízení. V Čechách v této době k tomuto procesu nedošlo.

Události v meziválečném období získaly význam pro rozvoj české zemědělské společnosti a kvalitativně nového vývoje zemědělství měl přelomový rok 1918 spojený se vznikem samostatného státu a jeho orgánů včetně ministerstva zemědělství. Tento rok konečně nastartoval rozsáhlou hospodářsko-společenskou akci, tedy pozemkovou reformu, o níž se uvažovalo již před 1. světovou válkou, avšak teprve po jejím skončení mohl nově vzniklý československý stát zahájit její program, a to legislativní cestou. Pozemková reforma měla v první fázi výrazně omezit přežitky feudalismu – totiž šlechtická latifundia – a umožnit tak úplné rozšíření kapitalismu v zemědělství. Z těchto důvodů stát bezprostředně po vzniku republiky zákonným opatřením zajistil zemědělský a lesní majetek šlechty. Stalo se tak nařízením Národního výboru o obstarání velkostatků ze dne 29. 11. 1918 (zákon č. 32/1918 Sb. z. a n.). Platnost zákona byla původně omezena jen na české země a teprve v prosinci tohoto roku, v souvislosti s přijetím zákona o mimořádných opatřeních, byla rozšířena i na Slovensko. Další právní norma, zákon č. 61/1918 Sb. z. a n., který zrušil šlechtictví, řády a tituly, ve svých důsledcích omezovala politické postavení šlechty.

V dubnu příštího roku Národní shromáždění schválilo zákon č. 215/1919 Sb. z. a n., o zabránění velkého majetku pozemkového, a následná zákonná opatření (zákon přídělový, náhradový a úvěrový) stanovily průběh a charakter meziválečné pozemkové reformy. Pozemková reforma napomohla k zá-

sadní úpravě vlastnických poměrů v zemědělství. K jejím kladům patří, že odstranila šlechtická latifundia, umožnila malorolníkům a kovozezemělcům získat půdu nebo rozšířit její výměru, ovlivnila proces diferenciací rolnictva a přispěla k tomu, že celková výrobní zemědělská produkce stoupala a brzy dosáhla předválečné úrovně. Její význam ocenil prezident T. G. Masaryk u příležitosti 28. října 1927, když zdůraznil, že „pozemková reforma vedle převratu státního je největším činem republiky, je dovršením a vlastním uskutečněním převratu“. Z hlediska vývoje státní správy třeba zmínit rok 1928, kdy byl položen základní kámen k výstavbě budovy Ministerstva zemědělství v Praze na Těšnově, a svitla naděje, že zemědělství a zemědělci se dočkají důstojného úřadu na jednom místě v centru Prahy.

Slibný vývoj našeho zemědělství byl násilně přerušen neblahým politickým vývojem, který vyvrcholil v září 1938 a následujícími válečnými událostmi. Mnichovská dohoda z roku 1938 znamenala pro ČSR katastrofu politickou, hospodářskou a mravní. Téměř třetina českých zemí byla ztracena a s ní i velké přírodní zdroje, byla ochromena doprava a přirozeně došlo k poklesu výroby v průmyslu a zemědělství a navíc po březnu 1939 k jejich systematickému rabování. Čeští zemědělci v německých vesnicích, kteří získali svůj majetek z pozemkové reformy, byli o něj postupně připravováni. K násilnému nacistickému záboru českého zemědělského majetku v pohraničí se váže nařízení o ochraně ohroženého zemědělského majetku, podepsané v listopadu 1938 samotným H. Göringem. Toto nařízení zmocňovalo říšského komisaře pro sudetoněmecké území k uvalení nucené správy na ty zemědělské usedlosti, které nebyly včas a řádně obhospodařovány. Po 15. březnu 1939 podrobili okupanti naše hospodářství dalekosáhlé reorganizaci podle vlastního plánu. Pro zabránění zemědělského majetku v protektorátu si nacisté vybrali dva zdánlivě legální postupy. První představoval vyvlastnění půdy pro zřízení vojenských cvičišť v ryze českých krajích podle našeho zákona z roku 1935 o vyvlastnění půdy k účelům obrany státu. Pro druhou cestu germanizace české půdy bylo typické uvalování nucených správ na zemědělské majetky.

Období socialistického zemědělství Po 25. únoru 1948 byly na úseku zeměděl-

ské legislativy přijaty Národním shromážděním 21. 3. 1948 nové zemědělské zákony vycházející ze zákonných osnov šesti zemědělských zákonů a v širším pojetí Hradeckého programu z roku 1947. Jednalo se o tato zákonná opatření: - zákon č. 43/1948 Sb., o zemědělském úvěru, - zákon č. 44/1948 Sb., novela zákona o revizi první pozemkové reformy, - zákon č. 45/1948 Sb., o rozdělení pozůstalosti se zemědělskými podniky a o zamezení drobení zemědělské půdy, - zákon č. 46/1948 Sb., o trvalé úpravě vlastnictví k zemědělské a lesní půdě neboli zákon o nové pozemkové reformě, - zákon č. 47/1948 Sb., o některých technicko-hospodářských úpravách pozemků neboli tzv. scelovací zákon, - zákon č. 49/1948 Sb., o zemědělské dani.

Z těchto zákonů měl největší význam pro změnu vlastnických vztahů právě zákon č. 46/1948 Sb., o trvalé úpravě vlastnictví k zemědělské a lesní půdě, obecně známý pod názvem zákon o nové pozemkové reformě, který představoval závěrečnou třetí etapu poválečné pozemkové reformy. Podle tohoto zákona měla být půda vykoupena, avšak v tomto případě nebyla litera zákona dodržena a původní vlastníci byli vlastně podvedeni. Zemědělcům byla půda odebrána s ujištěním, že finanční náhrada jim bude vyplacena dodatečně, což se nestalo. Vlastníci de facto pozbyli veškerá práva a v lepším případě museli zemědělskou usedlost opustit a z vesnice byli vystěhováni. Nová pozemková reforma měla být opatřením závěrečným, jak to ostatně prezentovala a slibovala KSČ, a dále již nemělo být nic měněno a mělo být zachováno soukromé vlastnictví k půdě. Většina zmíněných zákonů měla vyvolávat u zemědělců zdání osobní prosperity a rozvoje zemědělství, ovšem ve skutečnosti byla uklidňujícím manévrem a začátkem širších plánů nastupujícího socialismu a kolektivizace zemědělství. Pokud šlo o združšťevňování zemědělství, potom v roce 1958 byla již nadpoloviční většina zemědělské půdy obhospodařována socialistickým sektorem a jednotná zemědělská družstva byla založena ve více než 75 % obcí.

Ústavní zákon č. 62/1958 Sb., o konečném vytyčení státních hranic s Polskou lidovou republikou konečně stabilizoval vlastnické vztahy v příhraničních oblastech, což přispělo – samozřejmě v režimem daných podmínkách – k nerušenému rozvoji zemědělství a lesního hospodářství. ▶

Od poloviny 60. let minulého století státní a stranické vedení podstatně změnilo kurs zemědělské politiky a hledalo možnosti zvýšení zemědělské výroby. Ke kvalitativnímu obratu v zemědělství došlo po XIII. sjezdu KSČ v roce 1966, když byly stanoveny hlavní cíle zemědělské politiky na nejbližší období, mezi něž především patřilo: zabezpečit obyvatelstvo kvalitními potravinami v dostatečném množství z vlastní produkce a další růst spotřeby pokrývat zvýšením zemědělské výroby, zvýšit produktivitu práce racionálním uplatňováním vědy a techniky a zvýšit životní úroveň družstevních rolníků. Vyvrcholením těchto progresivních ekonomických trendů a vlastního stavovského procitnutí družstevních rolníků, pracujících v zemědělství, jakož i samostatně hospodařících rolníků nastalo v roce 1968 a částečně v následujícím roce. Stalo se tak v rámci obrodného procesu v KSČ a celé společnosti. Nové myšlenky a nadšení se projevily po lednu 1968 jak v zemědělské výrobě, tak v institucionální sféře zemědělství včetně oživování selských tradic. Především se rychle obrodila myšlenka zemědělského svépomocného družstevnictví, která byla ještě živá. V 1. polovině roku 1968 byla v deseti okresech založena hospodářská skladištní družstva a v Praze se konaly přípravy ústředního výboru těchto a dalších družstev. Objevily se i požadavky, aby také státní cukrovary, mlékárny, lihovary a další podniky byly přeměněny na družstevní podniky, jak tomu bylo dříve před zestátněním. Tento památný rok měl ovšem význam i z hlediska politické a morální satisfakce protizákonně odsouzených zemědělců. Toto vše probíhalo pod dohledem krátkodobě úřadujícího ministra zemědělství a výživy Josefa Borůvky (dubnoprošinec 1968), bývalého předsedy JZD v obci Dolany na Náchodsku. Avšak tento slibný vývoj společnosti a zemědělství byl násilně přerušen okupací Československa vojsky Varšavské smlouvy a následné změny ve stranickém a státním vedení v dubnu 1969 zastavily demokratický proces i v zemědělství. Poslední předrevoluční zákon navazující na předchozí právní předpisy o zemědělském družstevnictví byl zákon č. 90/1988 Sb., o zemědělském družstevnictví.

Poznali jsme, že důležité změny ve vývoji zemědělství a života zemědělců byly spojeny s politickými událostmi naší země. Zajisté revoluční rok 1848 a převratový rok 1918 spojený se vznikem naší samostatnosti fundamentálně

zasáhly do rozvoje zemědělství, jeho výroby, vlastnických vztahů a života jeho aktérů. Bereme sice za prokázané, že rozhodující události se odehrály právě v těchto letech, ale jsou to pouze danosti běhu dějin. Pro zemědělce zůstávaly zavazující jeho práce a poslání, totiž zajistit vlastní produkci pro sebe a společnost. Zemědělec nemohl spoléhat na chronologii času, pro něho měla každá roční doba neopakovatelné kouzlo a s ní spojené pracovní povinnosti, rozhodující pro něho byla totiž jeho činnost během hospodářského roku, a to neohledně na politické poměry.

A. JEŽKOVÁ, KAREL IV. A JEHO PRAHA, PRAHA 2016

Ministerstvo zemědělství omezí velikost ploch monokultur. Na erozně ohrožených půdách bude růst maximálně 30 hektarů jedné plodiny

4. 12. 2018 – Tisková zpráva – Plocha jedné zemědělské plodiny nebude moci zaujímat více než 30 hektarů, pokud bude tato plodina růst na půdě ohrožené erozí. Pomůže to zlepšit stav krajiny a především její schopnost zadržovat vodu. Návrh Ministerstva zemědělství schválila vláda. „Naším záměrem je zlepšit stav zemědělské půdy, a tím i životního prostředí. Pokud zemědělci přestanou pěstovat monokultury na rozsáhlých, ničím nepřerušovaných polích, zlepšíme i schopnost krajiny zadržovat vodu. To je v těchto suchých letech, a s výhledem nepříznivého klimatu i do budoucna, velmi důležité,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Návrh Ministerstva zemědělství tak zpřísňuje povinné požadavky na hospodaření (tzv. DZES 7), které musí zemědělci dodržovat, aby měli nárok na některé hlavní dotace (například přímé platby na plochu nebo podpory z Programu rozvoje venkova). Nová pravidla se budou týkat přibližně 2300 zemědělských podniků a 600 tisíc hektarů polí. Konkrétně se nařízení vztahuje na půdní bloky, které obsahují souvislou plochu erozně ohrožené půdy větší než 2 hektary, nebo půdní bloky ohrožené erozí z 50 %. To je přibližně čtvrtina veškeré orné půdy v České republice.

Pole bude muset zemědělec buď rozdělit a pěstovat na něm více druhů rostlin, nebo ho rozčlenit ochrannými pásy osetými plodinami prospěšnými půdě, jako jsou například pícniny. Tím napo-

může plodinám lépe vzdorovat suchu a přispěje také k prevenci před povodněmi. Nařízení Ministerstvo projednalo s odbornými organizacemi i se zástupci zemědělců. Nové postupy budou závazné od začátku roku 2020.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Vyšší sazba "zelené nafty" schválena v Parlamentu ČR

Senát PČR dne 20. 12. 2018, po řadě společných i individuálních jednáních Regionální agrární komory JMK a Svazu vinařů ČR se senátory, schválil poslaneckou novelu zákona o spotřebních daních, která upravuje tzv. „zelenou naftu“. SV ČR, 19. 12. 2018

Informace ze společného jednání představenstva a dozorčí rady AK ČR, které se konalo 3. prosinec 2018 ve Valticích

Poslední jednání představenstva AK ČR letošního roku se uskutečnilo za přítomnosti Miroslava Tomana, ministra zemědělství, Petra Jílka a Pavla Sekáče náměstků ministra a Martina Šebestyána, generálního ředitele SZIF, v prostorách Zámku Valtice.

Prezident komory Zdeněk Jandajsek ve svém úvodním vystoupení shrnul stav a výsledky jednání na národní i uniijní úrovni. Vyzdvihl spolupráci na prosazení návrhů zelené nafty od roku 2019, která byla v Poslanecké sněmovně schválena v nejširší možné variantě a vyššími sazbami motivačně do živočišné výroby, pro citlivé komodity a vinnou révu. Zásadní je také výrazné zjednodušení administrativy uplatněním normativů. Zahájeno bylo vyplácení prvního kola kompenzací za suchu. Úspěchem státu i chovatelů je, že jsme jako jediní z EU získali statut země prosté nákazy Afrického moru prasat. Po dohodě s profesními svazy byly rozděleny národní dotace 8, 19 a 20 se stoprocentní alokací, což je přínos především do živočišné výroby, každopádně u certifikace mléka je problém s vysokým počtem somatických buněk kvůli zhoršené kvalitě krmení z letošního roku, což bychom měli s MZe pro rok 2019 řešit. S ministerstvem financí probíhá další jednání k šetření podnákladových cen a zákona ▶

o cenách. S poslanci jednáme o zákonu k prodeji půdy a ochraně před spekulacemi. Zároveň jednáme s ministerstvem životního prostředí o racionálním nastavení protierozní vyhlášky tak, aby nebyla směrem k zemědělcům likvidační. Diskuze se vedla nad nastavením ochrany před erozí u půdních bloků orné půdy nad 30 hektarů jedné kultury a podmínky 2 hektarů nebo 50 % u ploch definovaných jako ohrožené erozí. Návrh ministerstva by se týkal zhruba 25 % orné půdy, tedy necelých 600 tisíc hektarů a 2.300 subjektů. Tento návrh představenstvo odmítlo, protože nezohledňuje reálné podmínky praxe a jde proti hospodaření zemědělců. Mezi dalšími tématy prezident uvedl systémové řešení těžko pojistitelných rizik, aby byla zajištěna stabilita podnikání v krizových letech, řešení zpřísnování aplikací a zákazy účinných látek na ochranu rostlin, problematiku stavu lesů, či mediální aktivity komory.

V samostatném bodě se věnoval jednáním ke Společné zemědělské politice po roce 2020, kde probíhá oponentní diskuze ke studiím ÚZEI a k přípravě strategického plánu. Zástupci Agrární komory opakovaně jednájí nejenom v Bruselu, ale také na úrovni zemí V4, či aktivní účastí na mezinárodních konferencích například v Bulharsku nebo Rumunsku, které bude předsednickou zemí EU v prvním pololetí 2019.

V komoditní problematice bylo konstatováno, že prakticky všechny plodiny s výjimkou řepky byly silně ovlivněny nepřízní počasí a nedostatkem srážek. Velice špatná je situace na trhu s cukrem, jehož cena se dále propadla a díky nestabilitě trhu jsou ohroženy výsevy cukrovky pro rok 2019. Jedná se také o pomoci sektoru pěstitelů ovoce, konkrétně jablek. Katastrofální pak je situace na trhu s dřívím, kde nejsou skladovací plochy, zpracovatelské kapacity ani odbyty a u menších vlastníků ani peníze na zalesňování. Ceny mléka trvale mírně rostou, ale tento růst je pomalejší než v EU. Říjnová průměrná cena 8,70 Kč/l řadí ČR až na 17. místo v Evropě. Sektor chovu prasat je s průměrnou letošní cenou 26,50 Kč za kilogram živé hmotnosti hluboko pod výrobními náklady a oživení trhu je málo pravděpodobné. Přestože situaci částečně tlumí národní podpory, lze očekávat, že především menší chovy budou končit. Velký tlak obchodních řetězců je také na ceny vajec.

Ministr zemědělství Miroslav Toman se ve svém vystoupení a v následné dis-

kuzi věnoval rozpočtu kapitoly na rok 2019, který je v celkové částce na úrovni 57,4 mld. korun, a je tak meziročně vyšší o více než 7 mld. Kč. V oblasti jednání k SZP po roce 2020 považuje ministr za zcela nepřijatelné zkrácení finančního rámce až o 20 % a nadále trvá na stanovených prioritách jako je odmítnutí zastropování, navýšení obálky pro citlivé komodity na 25 %, motivační – nikoliv sankční přístup a celkové zjednodušení administrativy. Druhé kolo příjmu žádostí odškodnění za sucho bude otevřeno od 16. do 25. ledna 2019 s tím, že se ještě jedná o zařazení ozimých obilovin. Peníze z prvního kola kompenzací na krmné plodiny jsou již vypláceny. Dotační tituly nákazového fondu, režimy jakosti a welfare drůbeže a prasat byly posíleny tak, aby mohly být vypláceny ze 100 %. Ministr reagoval také na situaci v lesnictví, kde díky horkému a suchému počasí nejenom letos, ale v několika posledních letech, byly oslabeny značné plochy lesních porostů a zároveň zasaženy kůrovcem. Proto bylo nezbytné posílit také opatření na řešení této kalamity a s ní související následné práce. Zásadní pro MZe jsou opatření na ochranu krajiny a zadržování vody v ní, podpory proto míří na obnovu rybníků, do výstavby retenčních nádrží, zjednodušila se pravidla pro drobné stavby do 2 hektarů ploch a hloubky do 1,5 metru. Rozpracovává se další podpora krajinných prvků a protierozních opatření.

Představenstvo AK ČR projednalo a schválilo aktualizované složení Komoditní rady pro mléko a hovězí maso, bylo seznámeno s průběhem plateb členských příspěvků a hospodaření komory v průběhu roku 2018 a výhledem na rok 2019, včetně zapracovaných projektů na propagaci. Představenstvo dále schválilo předložený návrh technicko-organizačního zabezpečení XXVII. sněmu, který se bude konat 12. května 2019 v Brně a stanovilo příspěvek ve výši 2 tisíce korun na jednoho delegáta. Řádná jednání představenstva AK ČR se v roce 2019 budou konat 12. února, 11. května, 18. června, 23. srpna, 15. října a 10. prosince.

**ING. JIŘÍ FELČÁREK, AGRÁRNÍ KOMORA
ČESKÉ REPUBLIKY, 5. 12. 2018**

Opětovně otevíráme příjem žádostí na podporu nákupu půdy

04. 12. 2018 Vážení klienti, PGRLF vyhláší opětovně otevření příjmu ža-

dostí v programu Podpora nákupu půdy, a to ke dni 1. 1. 2019. V rámci tohoto programu je poskytována dotace formou částečného snížení úrokového zatížení komerčních úvěrů určených na nákup nestátní zemědělské půdy. Podpora je poskytována v režimu de minimis a její výše může činit max. 15 000 EUR. Program je určen pouze malým a středním podnikům, které se zabývají zemědělskou prvovýrobou. Nutností pro poskytnutí podpory v rámci programu Podpora nákupu půdy je závazek žadatele k hospodaření na nakupované půdě minimálně po dobu 5 let a dosažení minimální výše příjmů ze zemědělské výroby ve výši 25 % z celkových příjmů po celou dobu poskytování podpory, a to od následujícího účetního období po podání žádosti.

Termín ukončení příjmu žádostí je stanoven na 31. 3. 2019.

Úplné znění podmínek programu včetně výkladového listu k MSP je zveřejněno na internetových stránkách www.pgRLF.cz v sekci Ke stažení.

**ZDROJ: PODPŮRNÝ A GARANČNÍ
ROLNICKÝ A LESNICKÝ FOND, AUTOR: NELI
VESSELINOVA**

Ministerstvo zemědělství podpoří v příštím roce údržbu a obnovu kulturních a venkovských prvků v krajině

5.12.2018 – Tisková zpráva – Ke zvýšení turistické atraktivnosti, oživení a zachování charakteristického rázu vesnic je určen dotační program Ministerstva zemědělství (MZe) na údržbu a obnovu kulturních a venkovských prvků, který na rok 2019 nechal připravit ministr zemědělství Miroslav Toman. Mezi žadatele MZe v příštím roce rozdělí 30 milionů korun.

„Množství peněz je navrženo na základě předpokládaného počtu přijatých žádostí a s ohledem na finanční možnosti státního rozpočtu. Vycházeli jsme také z možné finanční účasti jednotlivých žadatelů a peněz, které bude možno prostřednictvím tohoto programu administrovat,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Dotace z prostředků Ministerstva zemědělství může být maximálně 70 % finančních nákladů projektu. Žadatel může dostat minimálně 15 000 korun a maximálně 200 000 korun. Odborná spolupráce je zajištěna s Ministerstvem kultury.

Žádosti bude možné podávat od 4. do 22. února, nebo do doby kdy, celkový ▶

součet požadovaných částek registrovaných žádostí dosáhne 30 milionů korun.

Peníze lze čerpat na kaple (kapličky), křížové cesty, zvoničky, boží muka, smírčí a jiné kříže, exteriérové sochy a sousoší, hřbitovy a hřbitovní zdi. Tyto stavby musí být zpřístupněny veřejnosti a nesmí sloužit k podnikatelské činnosti. Součástí projektu mohou být i terénní úpravy v bezprostředním okolí obnoveného nebo upravovaného objektu.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Informace pro žadatele k opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti - Žádost o dotaci (PUZČ HRDP)/ Žádost o proplacení (PUZČ EAFRD)

V Praze dne 3. prosince 2018 Žádost o dotaci v rámci opatření PUZČ HRDP (dle nařízení vlády č. 69/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a Žádost o proplacení v rámci opatření PUZČ EAFRD (dle Pravidel, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty programu rozvoje venkova - opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti) se podávají v období od 1. ledna do 15. února 2019 na Regionálních odborech SZIF podle místa trvalého bydliště žadatele.

Žádost o dotaci/Žádost o proplacení je podávána na jednotném formuláři vydaném Státním zemědělským intervenčním fondem (dále jen „SZIF“), který je ke stažení na internetových stránkách www.szif.cz a to: v sekci Ukončené programy/Horizontalní plán rozvoje venkova (HRDP)/oddíl Předčasné ukončení zemědělské činnosti; v sekci Program rozvoje venkova/Osa I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti.

Za datum podání žádosti je považováno datum doručení žádosti na SZIF.

U opatření PUZČ již není možné podávat žádosti o vstup do opatření. Příjem žádostí se vztahuje pouze na závazky vzniklé z předchozích let, tzn. žádost o dotaci/žádost o proplacení mohou podávat žadatelé, kteří:

- v rámci PUZČ HRDP byli pravomocně zařazeni do programu (rozhodnutí o zařazení);
- v rámci PUZČ EAFRD s nimi byla uzavřena Dohoda o poskytování dotace.

**ING. LUKÁŠ PELLE, ODDĚLENÍ METODIKY
VYBRANÝCH OPATŘENÍ PRV A SOT S VÍNEM,
SZIF**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Alkoholické nápoje	183,2	177,6	170,9	168,8	175,2	172,3	173,3	172,4	173,5	170,6
Lihoviny (40 %)	8,1	8,2	7,0	6,9	6,7	6,5	6,7	6,9	7,0	6,9
Víno celkem	18,5	18,7	19,4	19,4	19,8	18,8	19,5	18,9	19,6	19,4
Víno hroznové	16,3	16,5	17,3	17,3	17,5	16,2	16,6	16,4	16,9	16,4
Víno ostatní	2,2	2,2	2,1	2,1	2,3	2,6	2,9	2,5	2,7	3,0
Pivo	156,6	150,7	144,4	142,5	148,6	147,0	147,0	146,6	146,9	144,3

Spotřeba alkoholických nápojů na obyvatele za rok (l)

Spotřeba vína, piva a lihovin v ČR v roce 2017

Celková spotřeba alkoholických nápojů celkem klesla o 2,9 litru (-1,7 %), při snížení spotřeby piva o 2,6 litru (-1,8 %), spotřeby vína o 0,2 litru (-1,0 %) a spotřeby lihovin 40% o 0,1 litru (-1,2 %). Spotřeba alkoholických nápojů v hodnotě čistého (100%) lihu se snížila o 0,1 litru (-1,3 %), vlivem nižší spotřeby vína, piva i lihovin.

ZDROJ: ČSÚ

Zaměstnat Srby je snazší, firmy na to ale příliš neslyší

O zaměstnance ze Srbska není mezi zaměstnavateli takový zájem jako například o pracovníky z Ukrajiny, od srpnového spuštění Režimu Srbsko české firmy požádaly o 273 Srbů. Přestože vyřízení žádosti o srbského pracovníka trvá oproti Ukrajincům poloviční dobu. Kvůli vyčerpanému trhu práce bude Hospodářská komora prosazovat navýšení ročních kvót pro zahraniční pracovníky na 50 tisíc.

HN, 6. 12. 2018

Kampaň na podporu kvalitních potravin pro SZIF zabodovala v evropské soutěži IMC European Awards

Praha 27. 11. 2018 – Kampaň na podporu kvalitních potravin „Jak Češi začali kupovat kvalitní potraviny?“, jejímž zadavatelem byl Státní zemědělský intervenční fond, získala hned dvě ocenění v rámci prestižního mezinárodního brusselského hodnocení EACA. Zabodovala v kategorii „Product Launch /Relaunch/ Trial campaigns“ (bronz) a dále v segmentu „Retail or Trade Marketing –

Dealer/Salesforce“ (stříbro). Evropskému klání, do kterého z regionálních kol postoupilo celkem šest českých agentur s devíti různými kampaněmi, předcházela národní obdoba soutěže, červnový 16. ročník IMC Czech Awards. Tam úspěšná kampaň „Jak Češi začali kupovat kvalitní potraviny?“ získala hned 5 medailí, a to dvě stříbra v kategoriích Integrovaná komunikace a Veřejný zadavatel a tři bronzové v kategoriích: Budování značky a Retail/merchandising/instore marketing, dále za kampaň Stříhněte si 3x Škodu Fabia v rámci kategorie Spotřebitelské soutěže a loajaltní program. V evropském finále IMC Czech Awards, které se konalo v listopadu v Bruselu, si kampaň vysloužila ještě bronzové ocenění v kategorii „Product Launch / Relaunch/Trial campaigns“ (uvedení produktu na trh) a stříbro v segmentu obchodu a prodejního marketingu. „Podpora kvality potravin je pro nás jednou z hlavních komunikačních priorit, které se systematicky věnujeme už několik let. Proto nás velmi těší, že získáváme stále další ocenění nejenom v rámci ČR, ale i v mezinárodní konkurenci,“ komentuje výhru Martin Šebestýán, generální ředitel SZIF. Dlouhodobým cílem projektu bylo zvýšení edukace spotřebitelů na téma kvality a důležitosti preference kvalitnějších potravin. Komunikační kampaň, kterou realizovala agentura Momentum, měla vysvětlit rozdíly v kvalitě potravin u výrobků se značkou kvality ve srovnání s jinými, a to z důvodu používání kvalitních surovin, poctivých receptur a moderních technologií, a změnit tak spotřebitelské rozhodování z ceny ve prospěch kvality. Po prvním roce komunikace proběhl v červnu 2017 výzkum ověřující dosažené výsledky kampaně. Již v její polovině byly překonány všechny stanovené cílové hodnoty na dva roky: Zvýšila se spontánní i podpořená znalost značky Klasa a výrazně vzrostla její asociace s tématem KVALITA (zdroj: STEM/MARK 6/2017). Informačně-edukační ▶

formát kampaně tak nezabodoval jen u porotců, ale splnil i svůj účel: Vysvětlil podstatu a význam kvality potravin.

VLADIMÍRA NOVÁKOVÁ TISKOVÁ MLUVČÍ SZIF

Víno v plechovce. Budoucnost, do níž se vyplatí investovat?

Významná šlechtická rodina Thurn-Taxisů s vinařskou tradicí více než 600 let si vybrala ke spolupráci českou firmu Anilo Drinks pro distribuci vína v plechovce. S jednatelem Anilo Drinks, Vladanem Janovským, jsme si povídali o způsobu financování rozvoje společnosti a také o tom, že do plechovky nepatří jen pivo.

Čím se zabývá vaše společnost?

Věnujeme se výrobě a distribuci nápojů v plechu. Vzhledem k tomu, že lidem už začíná docházet, že plastové lahve jsou skutečným problémem, koncept recyklovatelných plechovek dostává nový rozměr. Jsme moderní, neortodoxní a díky obalům i ekologickou firmou, která trhu nabízí vždy něco nového. Nejen vína v plechovce, ale i další alko a nealko nápoje tvoříme dle ucelené koncepce. Správný nápoj, správná velikost a díky obalům a jejich druhotnému využití i společnosti, pro kterou ekologie není jen prázdná fráze. Přesně tak, jak prezentujeme na stránkách www.aldrinks.cz.

Jak dlouho se v oboru pohybujete?

Lidé, kteří dnes ve společnosti pracují, mají zkušenosti z oboru více než 10 let.

ZDROJ: WWW.EURO.CZ (KRÁCENO)

Raněný chmel. České zlato ze Žatce ztrácí kvalitu

Žatecký poloraný červeňák, hlavní chmelová odrůda a velmi žádaný exportní artikl, má velký problém. Rostliny ztrácejí kvalitu. Proč se tak děje, prověřuje i speciální komise odborníků z Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského. Hned co v září skončila sklizeň, řada pěstitelů se naplno pustila do stavby nových chmelnic. Mezi nimi třeba i Zemědělské družstvo Ročov. Do řádků pod nové konstrukce chtěli zkraje podzimu vysázet mladé rostlinky Žateckého poloraného červe-

ňáku. Jenže potřebný klon od Chmelařského institutu nedostali. Vyhlášená šlechtitelská stanice nezískala potřebná uznání k povolení prodeje. Aby hektary nových chmelnic nezůstaly ladem, ročovský ředitel Josef Frič musel přijít s jiným řešením. V žateckém institutu si musel koupit klon červeňáku, který původně vůbec nechtěl.

A takhle vypadá zatím poslední dějství v poměrně rozsáhlé kauze, která dusí české a moravské chmelařství stále citelněji. Co se poslední léta probíralo jen šeptem, od loňska prověřuje speciální komise odborníků z Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského. Panuje podezření, že mateřské rostliny z žatecké šlechtitelské stanice jsou nejspíš už z minulosti poškozené, a pěstitelům se v posledních letech dostává na pole červeňák, jehož štoky jsou slabé, šišky obsahují málo hořkých alfa látek a silic, tedy toho hlavního, proč chmel potřebují pivovary. A toho nejdůležitějšího, proč má český Žatecký poloraný červeňák dobrou pověst ve světě a proč se ho loni vyvezlo za více než 1,2 miliardy korun. To vše je nyní v ohrožení.

EURO.CZ, AUTOR: ONDŘEJ STRATILÍK, 3.

PROSINCE 2018 (KRÁCENO)

Kotle jedou naplno. Sezona, o které jsme snili, pochvalují si v pálenicích

Bohatá úroda ovoce letos potěšila nejen sadaře, ale i vyznavače pěstitelského pálení. Zákazníci si odvázejí plné demižony jablkovice, hruškovice a hlavně slivovice. V pálenici Lihovaru a likérky ve Velké Polomi začali letos vybírat od zákazníků celá jablka pro přípravu kvasů 27. srpna. „První dva týdny v září, to teda bylo něco. Tvořily se dlouhé fronty. Zákazníci chtěli mít jablka co nejdříve odevzdaná a těšili se na to, že budou mít brzy pálenku. Pak se to uklidnilo a ten největší nával ustal. Pořád ale platí, že letošní sezona je výjimečná a opravdu dlouho tak úrodný rok nepamatuju,“ říká Marcel Černík z Lihovaru a likérky ve Velké Polomi. Aby zdůraznil rozdíl mezi sezonou 2017 a tou letošní, přidává názorný příklad. „To, co jsme vypálili v uplynulém roce za celou sezonu, letos máme vypálené zhruba za 4 dny. A kotle v pálenici jedou od rána do večera,“ upřesnil Marcel Černík.

Podle něj letos nadúroda ovoce dokonce způsobila, že některé pálenice

nejsou schopné zákazníkům vyhovět a musejí je posílat ke konkurenci. „Náš případ to není. V současnosti dáváme do kotlů kvasy ze švestek. Těch se letos urodilo požehnaně a švestky tvoří zhruba 90 procent ovoce, ze kterého letos připravujeme zákazníkům pálenku,“ dodal jednatel Lihovaru a likérky ve Velké Polomi s tím, že sezona bude v této pálenici pokračovat i v lednu a únoru příštího roku. Pěstitelská pálenice v Ostravě-Plesné zahájila provoz v roce 2016. Jak říká její majitel Roman Rajský, letošní rok je jednoznačně nejsilnější. „Zákazníků je tolik, že některé jsem bohužel musel odmítnout. Snažil jsem se je nejdříve přesvědčit, aby se objednali na jiný termín. Pokud nechtěli, dal jsem jim kontakty na konkurenci. Hlavně na některé pálenice na některé pálenice na Osoblažsku, o kterých vím, že moc zakázek nemají,“ upřesnil Roman Rajský.

Daně

Veškerá produkce lihu je v ČR zatížena spotřební daní, která činí v současné době 285 korun za 1 litr 100% alkoholu. Pokud si však pěstitel nechá vypálit destilát z vlastního ovoce v pěstitelské pálenici, odvede daň poloviční – 143 korun za 1 litr absolutního alkoholu. „Toto zvýhodnění je omezeno produkcí maximálně 30 litrů absolutního alkoholu (tedy 60 litrů 50% pálenky). Toto omezení však platí pro společnou domácnost, nikoliv jednu osobu,“ upozorňuje Marcel Černík s tím, že tomu, kdo by si nechal vypálit více alkoholu, kromě doplacení už zmíněné spotřební daně hrozí i vysoká pokuta. Pavla Zdobnická, mluvčí Celního úřadu pro Moravskoslezský kraj, pak upřesnila, že pěstitelské pálenice každý měsíc předkládají evidenci pěstitelů, kteří si nechali vypálit lihovinu z ovoce. „V evidenci je rodné číslo, adresa, samozřejmě jméno a příjmení i množství vypálené pálenky. Takže se dá lehce zjistit, jestli pěstitel nepokusil už zmíněné omezení obejít a nebyl ve více pálenicích,“ vysvětlila Pavla Zdobnická.

ZDROJ: DENÍK.CZ, AUTOR: BŘETISLAV

LAPISZ, 28. 11. 2018 (KRÁCENO)

Půda v České republice

V posledních dvaceti letech ubývá každý den v průměru 25 ha zemědělské půdy. Za posledních 100 let ubyla téměř 1/3 zemědělské půdy v ČR. Téměř ▶

450 tis. ha půdy (necelých 13 %) je obděláváno ekologicky, ale 86 % z toho tvoří trvalé travní porosty a jenom necelých 13 % orná půda. Vinice se na tom podílí pouze 0,18 % a sady 0,89 %. Spotřeba minerálních hnojiv se za posledních 70 let zvýšila téměř 4x. Národní parky a chráněná území představují 17 % rozlohy ČR.

ZDROJ: STATISTIKA A MY, Č. 11-12/2018, ČSÚ

První potravinový e-shop zavádí rozvážky do veřejných lednic. Odemykájí se heslem

Internetový supermarket s potravinami Rohlík.cz zavádí nový způsob doručení nákupu do výdejních chladicích boxů. Zákazníci si do tzv. Rohlík Pointů mohou nechat doručit menší nákupy. Společnost chce nová výdejní místa dostat do všech velkých kancelářských center v Praze a v Brně. V příštím roce jich má být přes 100. Konkurenční Košík.cz připravuje na příští rok podobné řešení.

"Od této chvíle si naši zákazníci mohou u nás vyřídit také malé a rychlé nákupy, které tvoří většinu cest do obchodů. Pomocí Rohlík Pointů chceme v budoucnosti vytvořit širokou výdejní síť pro tyto potřeby," uvedl zakladatel společnosti Rohlík.cz Tomáš Čupr. Boxy měří kolem dvou metrů a jsou rozděleny na nechlazenou a chlazenou část, ve které je mrazák. Výdejní boxy se odemykají unikátním PIN kódem a tašky budou označeny štítkem se jménem zákazníka. Nyní Rohlík Pointy, v rámci testování, jsou v Praze v několika kancelářských budovách, například v karlínském Meteoru, budově O2 či office centru Anděl Park. Do budoucna by se mohly objevit i v bytových komplexech či na veřejných prostranstvích.

Minimální částka jedné objednávky je 300 korun, doprava je zdarma. "Tohle je naší dlouhodobou vizí. Našli jsme způsob, jak doručovat lidem také malé nákupy. Zákazníci si už u nás navykli na to, že jim naši kurýři přivezou až domů větší množství plných tašek. Pomocí Rohlík Pointů si u nás konečně také vyřídí menší nákup, který si může vyzvednout do dvou hodin od objednání," dodal Čupr. E-shop obchodního řetězce Tesco umožňuje kromě rozvozu domů vyzvednutí zboží na prodejně. Také konkurenční Košík.cz nabízí standardní způsob doručení nákupu - tedy na vybranou adresu v konkrétní čas, a na příští rok

chystá novinku. "Připravujeme na příští rok pro velká města vlastní řešení. To by našim zákazníkům mělo přinést zajímavou alternativu k domácímu doručování," uvedl generální ředitel Košík.cz Tomáš Jeřábek.

Podobný koncept jako nyní Rohlík.cz nabízí na trhu například e-shop Alza.cz, kde je možné si vyzvednout objednané zboží v některém z tzv. Alzaboxů, jde ale o spotřební zboží, nikoli potraviny.

ZDROJ: AKTUÁLNĚ.CZ, AUTOR: ČTK, 10. 12. 2018

Skližeň chmele v roce 2018 byla jedna z nejnižších

10.12.2018 - Tisková zpráva - Jednu z nejnižších sklizní potvrdila sumarizace sklizně chmele, kterou každoročně provádí ÚKZÚZ. Množství sklizeného chmele bylo oproti loňskému roku nižší o necelou jednu čtvrtinu. Zejména nedostatek srážek a vysoké teploty zapříčinily podprůměrnou úrodu chmele ve všech chmelařských oblastech České republiky. Jarní teploty, které byly nadprůměrné, významným způsobem urychlily vegetaci. Letní měsíce byly takřka bez vody a s tropickými teplotami, což chmelu neprospívá.

V rámci České republiky se sklizňový ročník 2018 projevil jako jeden z nejnižších z celkovou produkcí chmele 5 126,42 tun a průměrným výnosem 1,02 tun z hektaru. V porovnání s rokem 2017 došlo ke snížení o 1 670,37 tun, což činí meziroční snížení o 24,58 %.

ZDROJ: ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ (KRÁCENO)

Kilo jablek za dvacku. Ceny v českých obchodech klesly až o 40 procent

Ceny jablek na pultech českých obchodů od července klesly o 40 procent. Zatímco v červenci stál kilogram jablek rekordních 43 korun, v listopadu se jablka prodávala v průměru za 26 korun. Jablka jsou ovocem s nejvyšší spotřebou v ČR. Podle předsedy Ovocnářské unie ČR Martina Ludvíka pokles cen především odráží letošní vyšší sklizeň jablek v celé Evropě a byl očekávaný. Důvodem vysokých cen jablek v létě byl nedostatek jablek v Evropě po loňské neúrodě způsobené jarními mrazy. V Česku se

ceny jablek řídí vývojem trhu v Evropě, protože dovoz zajišťuje přes polovinu české spotřeby jablek.

Ceny jablek aktuálně snižuje i menší poptávka daná vyšším podílem samozásobení lidí z letošní velké úrody na zahrádkách. Zatímco v létě nebyl výjimkou prodej jablek s cenou přes 50 korun za kilogram, nyní se kilogram jablek kvalitních odrůd prodává v akcích i za méně než 15 korun. Ekonomika pěstitelů jablek podle Ludvíka mínění letos dobře nedopadne. Připomněl, že farmářské ceny jablek klesly ještě výrazněji než ceny v obchodech. „Letos v říjnu byla průměrná farmářská cena 10 korun za kilo, zatímco loni v říjnu stála jablka 14 korun. Meziroční pokles tak činí 28 procent,“ řekl Ludvík. Upozornil, že pěstitelům s postupem doby porostou skladovací náklady, do nichž se promítne i už ohlášené zdražování energií. Letošní úroda jablek v ČR sice bude vyšší než loňská, ale kvůli suchu jablka nedorostla a většina jich skončila v moštárnách za hluboce podprůměrnou cenu. Zatímco obvyklá cena jablek na mošt od sadařů bývá kolem tří korun za kilogram, letos se propadla na úroveň jedné koruny. „V některých sadech se letos jablka na mošt ani nesklízela. Tržby z moštových jablek ovocnářům citelně chybí,“ řekl Ludvík. Trh s moštovými jablky letos podle něj negativně zasáhl i krok polské vlády, která svým farmářům garantovala výkup půl milionu tun jablek v přepočtu za 1,50 Kč/kg.

Letos mrazy sady nepostihly, takže úroda jablek by měla být v ČR i v Evropě po dvou špatných letech opět na běžné úrovni. Podle posledního odhadu by sklizeň jablek měla v ČR meziročně vzrůst o 25 procent na 127.707 tun. Představuje to sklizeň na úrovni průměru posledních pěti let. Definitivní výsledky sklizně budou známy v lednu.

ZDROJ: IDNES.CZ, AUTOR: ČTK, 2. 12. 2018 (KRÁCENO)

Slev netřeba, když cena odpovídá kvalitě

Pokud by někdo hledal království výprodejů, nemusí chodit daleko. V rámci Evropy jsou mistry ve zlevněném nakupování Češi. Navíc jim je často jedno, o jak velkou slevu jde, protože v normálních zemích nebývá zvykem, aby bylo zboží označené výraznou barvou a nápisem "v akci" zlevněné kupříkladu o pět ▶

či sedm procent, zejména jde-li o šunku či sýr v hodnotě necelých dvaceti korun. Pokud v zahraničí nápis avizuje slevu, začíná kdesi na dvaceti procentech.

Na obranu obchodníků nutno říct, že Česko je s jednapadesáti procenty zboží nakoupeného v akcích a slevách skutečně evropským unikátem, který obchodníky štve. Jestliže si před pěti sedmi lety mohli říkat, že touha po slevách skončí s krizí, teď už s podobnou útěchou počítat nemohou. Útěchou jim může být aktuální snaha ministra zemědělství Miroslava Tomana omezit prodeje v promoakcích, snížit počet vybraných druhů zboží či nastavit minimální výši slevy. Nechce je prý přímo zakázat, ale slevy prý musí mít nějaký řád. Podobně to vidí i prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR Tomáš Prouza, který by chtěl obecně vyjasnit institut slev a intenzitu jejich využívání. Ve skutečnosti nejde o žádnou vědu. Podíl těch, kteří nakupují ve slevách, sice zůstává vysoký, podle dalších průzkumů ale roste počet lidí, kteří jsou ochotni si za zboží připlatit. Pokud tedy mají pocit, že cena odpovídá kvalitě. Stačí se podívat na rostoucí obraty v obchodech, jejichž názvy avizují, že jde o "domácí, bio, babiččinu...". Ceny potravin zde rozhodně velkým obchodům konkurovat nemohou, nicméně rozšiřující se počet těchto prodejen naznačuje rostoucí poptávku. Jestliže ze všech srovnávacích testů stále vyplývá, že kvalita nejlevnějších potravin je vyšší za západní hranicí, potom cena v Česku zůstává hlavní konkurenční výhodou. Ve chvíli, kdy nebude nutné řešit kvalitu potravin, možná nebude muset ministr zemědělství zavádět řád do království slev.

ZDROJ: IHNED.CZ, AUTOR: JULIE HRSTKOVÁ, 26. 11. 2018

Odborníci: Češi nechápou vazbu mezi kvalitou a cenou potravin

Sdružení českých spotřebitelů, Svaz obchodu a cestovního ruchu a Potravinářská komora se shodly, že je potřeba vysvětlit českým spotřebitelům, co obsahuje cena potravin mimo slevové akce. Závěry čtvrtletní diskuse chtějí předat ministerstvu zemědělství. Prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu Tomáš Prouza kritizoval prodej potravin ve slevových akcích. „Ze slev jsme udělali národní drogu. Odnaučit se brát tuto drogu bude trvat a je třeba na tom pracovat,”

řekl. „Jako spotřebitelé vnímáme slevové akce pozitivně jako běžný nástroj uplatňovaný na trhu. Problém je, když je sleva trvalá nebo velmi výrazná,” uvedl ředitel Sdružení českých spotřebitelů Viktor Vodička s tím, že to zákazníka dezorientuje. Podle Prouzy slevové akce přispívají k tomu, že lidé nevědí, jaká je skutečná cena potravin. S nutností osvěty souhlasil i Vodička. „Pojďme vysvětlovat, za jakou cenu jsme schopni nabídnout lidem kvalitní výrobky,” řekl.

Jako příklad uvedli cenu mléka, která se podle nich prodává v některých obchodech kolem osmi korun za litr. „Přitom cena za litr surového mléka od zemědělců se aktuálně pohybuje kolem 8,50 až 8,60 korun za litr,” uvedl ředitel Výzkumného ústavu mlékárenského Petr Roubal s tím, že v minulosti přesáhla cena deset korun a pohybovala se i pod šesti korunami za litr. „Krabice stojí tři až čtyři koruny,” doplnil Roubal. „Za kvalitu se platí, není standardní kupovat to nejlevnější,” poznamenal Prouza. Dana Gabrovská z Potravinářské komory uvedla, že kvalitní potraviny na českém trhu jsou. „Cechevní normy posouvají ty parametry ještě výš,” uvedla.

ZDROJ: E15.CZ, AUTOR: BARBORA PÁNKOVÁ, 30. 11. 2018

Supermarkety a diskonty táhnou, lidé v nich nakupují stále raději

Češi stále častěji místo v malých obchodech a hypermarketech nakupují v supermarketech a diskontech. Během posledních let také mnohem méně často navštěvují pultové prodejny a specializované obchody. Vyplývá to ze studie společnosti GfK Z výsledků je zjevné, že přestože nejvíce nákupů stále probíhá v hypermarketech, jejich obliba klesá. Velké „zásobovací“ nákupy čím dál více lidí provádí v diskontních obchodech, jako je například Lidl nebo Penny Market. Také malé nákupy se přesouvají. „U zákazníků již několik let po sobě roste obliba menších obchodů typu supermarketů,” sdělil iDNES.cz Václav Koukolíček, manažer externí komunikace řetězce Tesco. Právě tam podle GfK směřují zákazníci na nákupy doplňovacího charakteru. „Diskonty a supermarkety, jako moderní typ obchodů ve větší blízkosti, nabírají na významu,” řekl Ladislav Csengeri z GfK. Právě blízkost obydlím jejich zákazníků je podle studie zásadní výhodou, kterou menší formáty

oproti hypermarketům mají. Oblíbenost supermarketů a diskontů vzrostla za poslední čtyři roky o přibližně 6,5 procentních bodů. Na úkor tohoto nárůstu pak klesl podíl hypermarketů, malých obchodů a specializovaných prodejen.

Mění se preference zákazníků nutí velké řetězce do akce. „Průběžně zmenšujeme prodejní plochu u našich velkých hypermarketů a společně s nabízeným sortimentem ji upravujeme,” dodal Koukolíček. Čeští zákazníci v posledních letech nejvíce nakupují čerstvé a chlazené potraviny. Třetinu svých výdajů pak dají za drogerii. Čím dál tím častěji si také v obchodech kupují různé polotovary, například hotová jídla nebo saláty.

ZDROJ: IDNES.CZ, AUTOR: OSV, 29. 11. 2018 (KRÁČENO)

Dotace na nové venkovské obchody nezabrání zániku prodejen, tvrdí asociace tradičního obchodu

Dvacet milionů od ministerstva pro místní rozvoj na nové venkovské prodejny neřeší problém se zanikáním obchodů v malých obcích. Shodují se na tom starostové s Asociací českého tradičního obchodu. Obce mohou nově žádat resort o dotace na vybudování, rekonstrukci nebo modernizaci prostor. Podle asociace a starostů je ale problém hlavně v následném chodu takových prodejen, které mají často ztrátový provoz. Podle údajů Asociace českého tradičního obchodu venkovských prodejen rychle ubývá. Za minulý rok jich zaniklo více než tisíc. V letošním roce se podle odhadu asociace pohybuje počet uzavřených prodejen kolem pěti set. „Situace je nejhorší v oblastech s velkým počtem malých obcí, zejména do pěti set obyvatel. V těchto místech je malá kupní síla a značné dojezdové vzdálenosti,” zhodnotil Tomáš Chmela ze Sdružení místních samospráv.

Od státu mohou vesnice s méně než tisícovkou obyvatel získat příspěvek sto tisíc až dva miliony korun. Prostor ale nesmí upravovat pro konkrétního provozovatele. Podle Viléma Frčka z ministerstva obce mohou následně nový prostor pronajmout. Nemusí se však jednat jen o běžný obchod, vesnice mohou investovat třeba i do pójízdny nebo obchod spojit s poštou. „Jako obchodníci z toho nejsme úplně nadšení. Na jednu stranu je dobře, že se ministerstvo začalo obslužností na vesnicích zabývat. Prodejnám, které bojují o přežití ▶

nebo jsou ve ztrátě, to ale vůbec nepomáhá," zdůraznil Jan Hrdina z Asociace českého tradičního obchodu a dodal, že řešení je polovičaté a nevitají ho ani starostové. „Je to nastavené tak, že obchod by měl vést obecní úřad, takže starostové budou navíc muset zajišťovat chod prodejny," doplnil Hrdina.

Na pomoc obchodům cílí i některé kraje

Dlouhodobě ztrátové prodejny dotují také některé krajské úřady. Konkrétně Kraj Vysočina, Jihomoravský, Pardubický a Plzeňský kraj. Nově od příštího roku budou obchody podporovat i v Královéhradeckém kraji. O schválení dotačního programu v Olomouckém kraji budou tamní zastupitelé jednat v prosinci. Podle Hrdiny ale příspěvky v krajích nestačí. „Dotace postupně narůstají, ale zdaleka nepokrývají potřeby. Prodejnám pomáhají přežít," uvedl Hrdina. Podle něj krajské peníze pokryjí pouze největší položky, jako jsou energie nebo mzdy. Náklady na otevření nových obchodů se pohybují v řádech milionů.

Sdružení místních samospráv prosazuje přeměnu venkovských prodejen v komunitní centra. „V prostoru pak může být pro obyvatele více aktivit, například malá kavárna nebo výčep. Spojené provozy navíc mají větší šanci na fungování bez dotací. Podobným způsobem to funguje třeba v Rakousku," podotkl Chmela s tím, že pokud je slučování redukováno jen na poštu, je to chyba.

ZDROJ: ČESKÁTELEVIZE.CZ, AUTOR: MARIE MAJDIČOVÁ, 27. 11. 2018 (KRÁCENO)

E-shopy hlásí obrat 1,1 miliardy korun za jediný den

Obrat tuzemských internetových obchodů v pondělí 10. prosince dosáhl 1,1 miliardy korun, oznámila Asociace pro elektronickou komerci. Ve srovnání s vrcholem loňské předvánoční sezóny to znamená nárůst o 19 procent, miliardovou hranici by měly podle ekonomů e-shopy překročit i v dalších dnech.

E15, 13. 12. 2018

Falšování medu je stále rozšířené

Dvoul miliardový trh s medem se po kauzách s antibiotiky pročistil. K harmonii má však daleko a falšování sladké

suroviny je stále rozšířené. Medokomerc lze označit za vítěze letitých bojů o medový trh. Ty vyvrcholily na podzim před třemi lety, když tehdejší ministr zemědělství Marian Jurečka narychlo svolal do „baráku“ ministerstva na pražském Těšnově mimořádnou tiskovou konferenci. Médii oznámil, že kontrolou objevili v medu antibiotika, která tam nemají co dělat, a že produkt nazvaný Dědečkův med nejspíš pochází ze zahraničí, ačkoliv se vydává za český. To by nebylo zas až tak překvapivé. S medem byly problémy dlouhodobě a Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) obvykle informovala o podobných nálezech mnohem méně dramaticky prostřednictvím tiskových zpráv nebo serveru Potravinynapranýři.cz.

Tentokrát však byl rozruch namístě. Falšovaný med totiž pocházel od společnosti Včelpo, tehdy největšího zpracovatele, kterého ovládá Český svaz včelařů (ČSV). Na stole tak byly důkazy toho, o čem se už nějakou dobu spekovalo. Na padělání medu se nepodílejí jen zahraniční dovozci, případně pochybné domácí firmy, ale společnost ovládaná tradiční domácí organizací s desítkami tisíc členů, která navíc pobírá desítky milionů korun na dotacích. Největší medový skandál v české historii tak vyplul na povrch a veřejnost si uvědomila, že za obrázkem domácího včelaře pečlivě opečovávajícího své úly se skrývá hodně drsný byznys. Kauza Včelpo byla přitom jen vrcholem. Lidé z branže, se kterými měl týdeník Euro možnost mluvit a kteří nechtějí zveřejnit své jméno, přirovnávají tehdejší poměry k mafii.

Ostré soudní spory s drahými právníky, falšování dokumentace s cílem zakrýt skutečný původ a samozřejmě nepovolené nastavování cukrem a sirupy, které probíhalo v masovém měřítku. Mluví se dokonce i o fyzických útocích. Od kauzy Včelpo prošel medový byznys očistou, k harmonii má však stále daleko. Bez úhony v konečném důsledku neprošel kauzou ani samotný Medokomerc. „Aféra poškodila úplně všechny. Na půl roku jsme zaznamenali propady prodeje. Med dostal nálepkou, že může obsahovat antibiotika. Naštěstí se už to srovnalo," vzpomíná Špaček a data Českého statistického úřadu (ČSÚ) mu dávají za pravdu. Spotřeba medu se v následujícím roce propadla o desetinu.

„Stále jsme pod reálnými náklady. Kilo medu v obchodech by mělo stát 250 korun," vyčísluje Pavel Svoreň, jednatel společnosti Apimel, která dováží medy ze Slovenska. V listopadu přitom ČSÚ

zaznamenal průměrnou cenu 202,24 korun za kilo a historicky se k 250 korunám ani zdaleka nepřiblížila.

Tlak na cenu a poptávka po domácím medu, kterého se nedostává, jsou pak příčinou, že i po kauze Včelpo je padělaného medu na trhu přespříliš. Kontrolami SZPI loni neprošlo 50,8 procenta kontrolovaných šarží, po cukrovinkách šlo o vůbec nejproblematičtější komoditu. Předloni to bylo 30,1 procenta a v krizovém roce 2015 celých 45 procent. Neznačená to, že by více než polovina medu prodávaného v Česku měla pochybný původ. Inspektoři nepostupují náhodně a při cílených kontrolách se zaměřují na oblasti, kde očekávají problémy. Ukazuje to však, že k ideálnímu stavu má medový byznys v Česku stále ještě daleko. I letos odhalila inspekce medy s přidaným cukrem nebo takové, které hlaly o svém původu. Ve dvou případech kontrolou dokonce objevili produkt vydávající se za med, jehož uvedený výrobce vůbec neexistoval.

Společnost Medokomerc je proto obzvláště pečlivá a veškeré vzorky nakoupených medů posílá na testy do laboratoře v německých Brémách. Ta mimo běžných analýz prověřuje medy metodou nukleární magnetické rezonance (NMR), která nejlépe odhalí přítomnost látek, které v produktu nemají co dělat, ať už jde o antibiotika, cizokrajné pyly, nebo přidané cukry. Německé analýzy přijdou firmu na několik milionů korun ročně, tuzemské komerční laboratoře však do takové hloubky nejdou a Medokomerc nemá jinou možnost, jak si med důkladně ověřit. Metody falšování jsou totiž stále sofistikovanější a „klasické“ laboratoře zdaleka všechny podvody neodhalí. Výjimkou je právě potravinářská inspekce. Ta podobně jako laboratoř v Brémách už několik let disponuje spektrometrem nukleární magnetické rezonance. Ten si letos nechali inspektoři „upgradovat“ a zároveň uzavřeli smlouvu na nákup ještě dokonalejšího spektrometru, který dokáže jít ještě hlouběji a odhalit doposud utajované podvody.

Nový přístroj přijde na 33,5 milionů korun a jde o jeden z nejdražších nákupů SZPI z poslední doby. Podle hlasů z branže však i díky tomu patří tuzemské dozorové orgány k nejpřísnějším. Prostřednictvím NMR se nezřídka podaří odhalit padělky nejen medů, ale i dalších potravin, které v sousedních státech většinou procházejí prostě proto, že je tamní úřady nejsou schopny rozpoznat.

ZDROJ: EURO, AUTOR JAN BROŽ, 26.12.2018 (KRÁCENO)

Potraviný na pranýři

(falšované víno – prosinec)

Stolní víno červené, suché, č. š. 41/17, alk. 11,0% obj., bez CHZO, Itálie

Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem syntetických barviv - azorubinu (E 122), patentní modři V (E 131) a tartrazinu (E 102).

Šarže: 41/17
Obal: KEG sud
Množství výrobku v balení: 50 l
Výrobce: plněno v: Tomáš Jurák,
Husitská 334, 687 36 Nedakonice, IČ:
61708623

Distributor: Tomáš Jurák, Husitská
334, 687 36 Nedakonice, IČ: 61708623

Místo kontroly: Ing. Milan Varta, "Ve-
čerka Míva", Havířov - Šumbark (Střed-
ní 500/1, 73601 Havířov - Šumbark), IČ:
60028114

Země původu: Itálie

Ze zahraničí

Od 1. ledna 2019 nastupuje jako generální ředitel OIV Španěl Pau Roca Blasco

Po pětiletém období tak nahradí generálního ředitele, Francouze Jean-Marie Aurand. Pau Roca Blasco byl zvolen na valné hromadě OIV v Urugvaji na období 2019 – 2023. Dosud pracoval jako generální ředitel španělského svazu vinařů. Od roku 1996 byl členem delegace Španělska při OIV a pracoval rovněž jako předseda sekce „Právo a spotřebitelské informace“. Účastnil se jednání pracovní skupiny „Vino“ při COPA/COGECA a jednání AREV.

ZDROJ: OIV/JS

Mědnaté přípravky na ochranu rostlin zůstanou povoleny

V Bruselu hlasovala většina členských států ve Stálém výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva pro další povolení mědnatých přípravků na ochranu rostlin. 22 členských států hlasovalo pro povolení, Belgie, Dánsko a Nizozemsko proti a Česko, Slovensko a Slovinsko se

zdržely. Dosud povoleným přípravkům by jinak povolení skončilo k 31. 1. 2019. Povolení bylo prodlouženo o 7 let, během nichž se budou hledat náhradní nemědnaté přípravky. Měď je důležitá zvláště v ekologickém zemědělství, kde syntetické přípravky nejsou povoleny a maximální množství na rok a hektar činí 4 kg čisté mědi.

ZDROJ: NAŘÍZENÍ (EU) 2018/1981

Z 13. 12. 2018

V Rakousku vznikají problémy s přebytkenm vína

Ročník 2018 se vyznačuje vysokou kvalitou i velkým množstvím vína. To v Rakousku přináší potíže. Letos bylo vyprodukováno 3,2 mil. hl vína, ale dlouhodobá roční spotřeba činí 2,4 mil. hl. Takže přebývá 800 tis. hl, pro srovnání je to více než průměrná roční produkce vína ČR. Z minulých let přitom je na skladech jednoduché levnější víno, dnes již prakticky neprodejná a čeká je zřejmě definitivní návštěva čističek. Zřejmě nepomůže ani levný vývoz nebaleného vína v cisternách do zahraničí, protože úroda byla v okolní Evropě všude vysoká. Ani palírny nemají o toto víno zájem. Víno se v supermarketech prodává za 3,99 €. Do největších potíží se dostali pěstitelé, kteří neměli trvalé smlouvy na odběr hroznů. Ani vinařská družstva nevykupovala hrozny od nečlenů. V předcházejících letech se pohybovala cena hroznů kolem 1,10 €/kg, během sklizně 2018 se snížila na 0,50 €/kg, později na 0,40 a pak na 0,30. Nakonec se hrozny, které nezůstaly viset ve vinnici, obchodovaly za 15 centů. Nebyly výjimkou ani případy, kdy byly použity jako hnojivo ve vinnici.

ZDROJ: VINARIA.AT/ERWIN

GOLDFUSS/27. 11. 2018/JS

V Rakousku sklízeli 29. listopadu první hrozny pro ledové víno ročníku 2018

V Burgelandu už někteří vinaři mají ledové víno ve sklepě. Přibližně asi 25 vinařů tam každoročně produkuje ledové víno, většinou nedaleko od Neziiderského jezera. K nejčastějším odrůdám ledového vína tam patří Muškát žlutý, Ryzlink rýnský, Ryzlink vlašský a Veltlínské zelené. Ledové víno tam lze přihlásit k udělení čísla státní zkoušky nejdříve 1. dubna.

HTTPS://WWW.NOEN.AT/6. 12. 2018/JS

Stopa CO₂: Je víno ze zámoří ekologicky přijatelné?

Novozélandské víno získává oblibu v Německu i přes špatnou ekologickou bilanci přepočtenou na zatížení CO₂. Zvláště narůstá dovoz odrůdy Sauvignon blanc. Jak to tedy vypadá se stopou CO₂, když se víno převáží přes polovinu zeměkoule? Je třeba objektivně započítat vše – přípravu půdy, výsadbu vinnice, vlastní pěstování révy, sklizeň, dopravu hroznů, jejich zpracování, školení vína, výrobu obalů, skladování vína a jeho dopravu. Ale taky potřebu závlahové vody a likvidaci odpadů.

Na Humboldtově univerzitě v Berlíně uvádí průměrné zatížení jedné láhve německého vína jedním kilogramem ekvivalentu CO₂. Ve Francii je to méně, protože využívají energii z atomových elektráren. Na Novém Zélandu je to něco mezi Německem a Francií, v Německu pochází většina elektřiny uhelných elektráren. Navíc na rozdíl od Německa jde o země s většími a tím efektivnějšími vinařskými podniky. Přeprava vína přes půlku zeměkoule znamená asi 300 g CO₂ na láhev, což tedy není úplně roz-

hodující. Někteří Němci si jedou autem 100 km ke svému vinaři pro pár kartonů vína. Pro bilanci CO₂ je rozhodně lepší nakupovat víno u obchodníka za rohem. Důležitá je také váha láhve. Těžší spotřebují více energie na výrobu i na dopravu.

Taky rozdíl konvenčního a biovinařství není tak jednoznačný. Konvenční nakupují přípravky a hnojiva, která jsou vyrobena ve fabrikách, tedy ve velkém. Biovinaři na jejich přípravu spotřebují spoustu času a pokud pracují s evropskými odrůdami, tak projíždí svou vinicí traktorem až 3x častěji.

HTTP://WWW.SPIEGEL.DE/GERALD FRANZ/9. 12. 2018/JS

V Rakousku vznikla iniciativa k přejmenování odrůdy Zweigeltrebe

Její šlechtitel, Fridrich Zweigelt, byl totiž přesvědčeným nacistou a po válce za to byl na šest měsíců i ve vězení. Zpočátku se odrůda jmenovala Rotburger a jméno po svém šlechtiteli dostala až v roce 1975, 11 let po jeho smrti. Na jednu stranu to byl sice velmi aktivní člen NSDAP, ale na druhou stranu byl světově uznávaným odborníkem. Iniciativa navrhuje název "Blauer Montag" (Modré pondělí) a nebo původní název Rotburger, jak to sdělili na tiskové konferenci ve Vídni. Ředitel Rakouského marketingového vinařského servisu sdělil, že je třeba nejdříve plně vyjasnit minulost a pak se případně může odrůda přejmenovat, ale ne na Modré pondělí.

HTTPS://WWW.WIENERZEITUNG. AT/10. 12. 2018/JS

Čínští obchodníci s obilovinami před návratem na americký trh vyčkávají na nižší tarify

Čína bude muset v tomto roce snížit svá zvýšená dovozní cla, která byla uvalena na celou řadu amerických zemědělských produktů, než bude moci splnit svůj víkendový závazek koupit podstatné množství amerických výrobků. Čína a Spojené státy se v sobotu dohodly, že nepřistoupí k dalšímu kolu zvyšování dovozních cel, které by dále prohloubilo několik měsíců trvající obchodní válku, jež negativně ovlivnila vývoj na světových trzích a zastavila prodej sójových bobů z USA do Číny, jež platí za největšího odběratele americké sóji na světě.

Dočasné příměří je dílem rozhovorů mezi americkým prezidentem Donaldem Trumpem a čínským prezidentem Xi Jinpingem na konci víkendového dvoudenního setkání světových vůdců v Argentině.

Dle prohlášení Spojených států Peking slíbil koupit od USA neurčené, ale "velmi podstatné" množství zemědělských, energetických, průmyslových a dalších produktů, přičemž nákup zemědělských komodit má začít okamžitě. Analytici a obchodníci reagovali prohlášením, že zmíněné objemné nákupy nepůjdou uskutečnit, dokud nebudou zrušeny 25 % tarify na dovoz sóji, kukuřice, čiroku a pšenice. Čínské tarify na sóju z USA v letošním roce pomohly posunout cenu sójových bobů v Brazílii (největší světový exportér sóji) na takovou úroveň, kdy se čínským importérům mohlo vyplatit nakoupit sóju v USA a zaplatit nastavená dovozní cla. Slabé reakce na trzích s futures v Chicagu a Dalianu v pondělí zdůraznily nedostatek zájmu o nové nákupy. Sójové boby na burze CBOT posílily o méně než 2 % a futures na sójový šrot na burze v Dalianu uzavřely obchodování růstem o méně než 1,4 %.

ZDROJ: BARCHART.COM, INVESTING.COM, BLOOMBERG.COM, AUTOR: ROBERT ČERNÍK, 3. 12. 2018

Ústupek v obchodní válce. Čína začala znovu kupovat sóju z USA

Čína začala znovu dovážet sójové boby ze Spojených států amerických, poprvé od července, kdy mezi zeměmi vypukla obchodní válka. Informoval o tom server BBC. Pro USA je to dobrá zpráva, sója je klíčová zemědělská plodina v rámci exportu do Číny. Čína je největším světovým dovozcem sójových bobů. Nejvíce jich nakupuje v Brazílii, ale USA byly tradičně dalším velkým dodavatelem kvůli sezónnosti. Propad čínského odbytu bolestivě pocítili američtí farmáři, píše BBC. Sójí je na domácím trhu nadbytek a to tlačí ceny dolů. Americký prezident Donald Trump a jeho čínský protějšek Si Ťin-pching se začátkem měsíce dohodli na příměří v obchodní válce a nezavádění nových cel po novém roce. Podle amerických zdrojů také Čína sníží cla na dovoz amerických aut.

Snížení napětí podle analytiků pomohlo k tomu, že Čína ve čtvrtek nakoupila 1,13 milionu tun sójových bobů z USA. Zatímco někteří se nad tímto

krokem radují, další upozorňují, že to je stále málo. „Milion nebo milion a půl tuny je skvělé, je to velký krok,“ řekl náměstek amerického ministra zemědělství Steve Censky. „Potřebujeme ale mnohem víc, když uvážíme, že v běžném roce do Číny prodáme 30 až 35 milionů tun,“ dodal.

ZDROJ: NOVINKY.CZ, AUTOR: TOV, NOVINKY. CZ, 14. 12. 2018

USA uvalí cla na čínské hliníkové plechy

Americká komise pro mezinárodní obchod definitivně rozhodla, že dovoz výrobků z hliníkového plechu z Číny poškozuje americké producenty. Znamená to, že cla v rozmezí 96,3 až 176,2 procenta, jejichž uvalení už dříve oznámilo americké ministerstvo obchodu, budou definitivně zavedena na období pěti let. V roce 2017 činil dovoz hliníkových plechů z Číny do USA zhruba 900 milionů dolarů.

HN, 10. 12. 2018

Slovensko schválilo daň pro supermarkety

Slovenský parlament schválil zavedení daně na velké, převážně zahraniční supermarkety, a to i přes opatření Evropské komise proti podobným poplatkům v Polsku a Maďarsku, kterou vede obava, že tato opatření představují hrozbu pro jednotný trh, protože diskriminují velké západní investory. Návrh zákona byl zaměřen především na maloobchodníky, ale v závěru už se soustředil na vybraný počet velkých, převážně zahraničních supermarketů. V konečné verzi zákona se daně vztahují na maloobchodníky, kteří působí v nejméně v 15 % regionů státu a prodávají minimálně 25 % potravin. Jedná se o společnosti Kaufland a Lidl, Tesco, Billu a slovenské Terno.

ZPRAVODAJ PK ČR 48/2018

Evropská komise – Tisková zpráva: Plasty na jedno použití – Komise vítá ambiciózní dohodu o nových pravidlech k omezení množství odpadků v mořích

Brusel 19. prosince 2018 – Evropský parlament a Rada Evropské unie dosáh-

ly prozatímní politické dohody o ambiciózních nových opatřeních, která Komise navrhla, aby přímo u zdroje bojovala proti vzniku odpadků, které znečišťují moře. Komise se zaměřila na deset plastových produktů, které se nejčastěji nacházejí na plážích, a na opuštěná lovná zařízení. Dnešní dohoda vychází z květnového návrhu předloženého Komisi pro řešení problematiky plastů na jedno použití v rámci první ucelené strategie v oblasti plastů na světě, která byla přijata na začátku tohoto roku s cílem chránit občany a životní prostředí před znečišťováním plasty a přitom podporovat růst a inovace. Nová pravidla přispívají k rozsáhlejšímu úsilí o přeměnu Evropy na udržitelnější, oběhové hospodářství, jak bylo vyjádřeno v akčním plánu pro oběhové hospodářství přijatém v prosinci 2015. Pravidla zajistí evropským podnikům a spotřebitelům celosvětové prvenství ve vytváření a používání udržitelných alternativ, které neznečišťují moře a oceány. Řeší tedy problém s globálními důsledky.

Nová směrnice EU o plastech na jedno použití bude z celosvětového hlediska nejambicióznějším právním předpisem řešícím problematiku plastového odpadu v mořích. Obsahuje různá opatření pro různé kategorie výrobků. Pokud jsou alternativy k plastovým výrobkům na jedno použití dostupné a cenově přijatelné, bude prodej plastových výrobků na jedno použití zakázán. Jedná se o takové produkty, jako plastové vatové tyčinky, příbory, talíře, brčka, míchátko, tyčky k balónkům, oxo-rozložitelné plasty a nápojové a jídelní obaly vyrobené z expandovaného polystyrenu. U ostatních produktů se bude klást důraz na snížení jejich používání snižováním spotřeby na úrovni členských států, požadavky na design a označování a zavedením povinností výrobců ohledně nakládání s odpady a odklizení odpadků.

Další kroky

Předběžnou dohodu, které bylo dnes dosaženo, musí nyní formálně schválit Evropský parlament a Rada. Po přijetí bude nová směrnice zveřejněna v Úředním věstníku EU a členské státy ji budou muset provést ve vnitrostátním právu po dvou letech.

Souvislosti

Směrnice o plastech na jedno použití je doplněna dalšími opatřeními proti znečištění moří, například směrnici

o přístavních zařízeních pro příjem na níž se Evropský parlament a Rada předběžně dohodly minulý týden. Směrnice se zabývá odpadem z lodí se zaměřením na odpady v mořích, které pocházejí ze zdrojů souvisejících s mořem. Stanoví opatření, která zajistí, aby odpad vzniklý na lodích nebo shromážděný na moři byl vždy vrácen na pevninu, recyklován a zpracován v přístavech.

(KRÁCENO)

Evropská komise - Tisková zpráva: Nová dohoda ochrání všechny zemědělce v EU před nekalými obchodními praktikami v potravinářském dodavatelském řetězci

Brusel 19. prosince 2018 - Evropský parlament, Rada a Komise dnes dosáhly politické dohody ohledně nového souboru pravidel, která zajistí ochranu 100 % zemědělců a velké většině zemědělsko-potravinářských podniků v EU proti praktikám, které jsou v rozporu s poctivým jednáním. Nový evropský předpis se bude vztahovat na zemědělské a potravinářské produkty, s nimiž se obchoduje v rámci potravinového řetězce, a vůbec poprvé zakazuje 16 nekalých obchodních praktik, jsou-li uplatněny jednostranně jedním z obchodních partnerů. Určité další postupy budou přípustné pouze v případech, kdy se na nich obchodní strany předem jasné a jednoznačně dohodnou.

Evropská komise předložila legislativní návrh v dubnu 2018 s cílem zajistit v potravinovém řetězci větší spravedlnost a zavést stejnou minimální úroveň ochrany v celé EU. Jedná se o zcela první evropský právní předpis v této oblasti. Nový rámec uděluje členským státům pravomoc nová pravidla vymáhat a ukládat sankce, zjistí-li protiprávní jednání. Nyní budou ochráněni před všemi většími subjekty, které nejednají spravedlivě nebo se neřídí pravidly. Dohoda, které bylo dnes dosaženo, se vztahuje na všechny účastníky potravinového dodavatelského řetězce s obratem do 350 milionů EUR, kterým poskytuje diferencovanou úroveň ochrany. Nová pravidla se budou vztahovat na maloobchodníky, zpracovatele potravin, velkoobchodníky, družstva a organizace výrobců i na jednotlivé výrobce, u kterých budou zjištěny nekalé obchodní praktiky.

Zakázány mají být tyto nekalé obchodní praktiky: opožděné platby za potraviny a produkty rychle podléhající zkáze, zrušení objednávky na poslední chvíli, jednostranné nebo retroaktivní změny smluv, nucení dodavatelů, aby platili za znehodnocené produkty a odmítání psaných smluvních ujednání.

Určité další postupy budou přípustné pouze v případech, kdy se na nich obchodní strany předem jasné a jednoznačně dohodnou, např.: kupující dodavateli vrací neprodané potraviny, kupující od dodavatele vyžaduje platbu za uzavření či obnovení smlouvy o dodávkách potravin, dodavatel hradí propagační, reklamní či marketingovou kampaň kupujícího.

Členské státy si určí orgány, které budou pověřeny prosazováním nových pravidel, budou mít pravomoc udělit pokutu a případně zahájit na základě stížnosti šetření. Ti, kdo podají stížnost, budou mít právo vyžadovat zachování důvěrnosti, aby se předešlo případným odvetným obchodním opatřením. Komise zavede koordinační mechanismus, v jehož rámci si budou orgány odpovědné za prosazování pravidel vyměňovat osvědčené postupy.

Souvislosti

Komise již od začátku svého mandátu usiluje o to, aby byla v potravinovém řetězci nastolena větší spravedlnost a rovnováha. V roce 2016 zřídila pracovní skupinu pro zemědělské trhy, jež dostala za úkol posoudit úlohu zemědělců v širším dodavatelském řetězci a formulovat doporučení, jak je při plnění této úlohy podpořit. V návaznosti na vydaná doporučení pak Komise v roce 2017 vypracovala počáteční posouzení dopadů a provedla veřejnou konzultaci zaměřenou na lepší fungování potravinového řetězce. Na základě toho pak vybrala konkrétní nekalé obchodní praktiky, kterými se navržená směrnice zabývá.

Z nedávného celoevropského průzkumu veřejného mínění, jehož výsledky byly zveřejněny v únoru 2018, vyplynulo, že lepší postavení zemědělců v potravinovém dodavatelském řetězci by uvítala velká většina respondentů (88 %). Ve veřejné konzultaci z roku 2017 o modernizaci SZP vyjádřilo 96 % respondentů souhlas s návrhem, aby jedním z cílů společné zemědělské politiky EU bylo zlepšení postavení zemědělců v hodnotovém řetězci, včetně odstranění nekalých obchodních praktik.

(KRÁCENO)

Evropská komise – Tisková zpráva: EU ve WTO přitvrzuje vůči nuceným transferům technologií do Číny

Brusel 20. prosince 2018 - Evropská unie dnes ve Světové obchodní organizaci (WTO) napadla systémovou praxi Číny, která výměnou za povolení tam působit nutí evropské společnosti předávat jí citlivé technologie a know-how. EU tak navazuje na spor, který zahájila už v červnu 2018. Tímto krokem EU výrazně rozšiřuje a prohlubuje své úsilí v rámci WTO proti čínským opatřením v souvislosti s nucenými transfery technologií. Rozhodla se pro něj ve světle nových zjištění o čínských opatřeních v oblasti schvalování investic a ochrany práv duševního vlastnictví zahraničních společností, která byla shledána neslučitelnými s dohodnutými vícestrannými pravidly.

Nemůžeme tolerovat, že firmy z EU se musí vzdávat drahocenných technologií, aby mohly investovat v Číně. To je zcela zjevně v rozporu s pravidly, k jejichž dodržování se Čína zavázala, když

vstupovala do WTO. Dnes proti této nezákonné praxi podáváme obecnější a systémovější námitku, neboť jsme přesvědčeni, že jde o zásadní problém, který má dopad na působení evropských firem v Číně. Jde o věc, která může – a měla by – být vyřešena na mezinárodní, vícestranné úrovni.

EU v revidované žádosti k WTO napadá čínské zákony, kterými se řídí:

- schvalování investic v oblasti elektrických vozidel (automobilů využívajících nové zdroje energie) a biotechnologií (osiva), což jsou součástí strategických sektorů plánu Made in China 2025, a
- schvalování společných podniků v různých odvětvích, jelikož ty pro zahraniční společnosti působící v Číně zavádějí výkonnostní požadavky a omezují hospodářskou a smluvní svobodu zahraničních společností v souvislosti s investicemi a transfery technologií.

Takzvané výkonnostní požadavky nutí evropské společnosti výměnou

za nezbytná administrativní povolení čínských orgánů převádět technologie na společné podniky s čínskými partnery. Spolu s tím se po zahraničních společnostech vyžaduje, aby výzkumné a vývojové aktivity prováděly v Číně. V době svého vstupu do WTO se přitom Čína zavázala, že výkonnostní požadavky výměnou za schválení investice ukládat nebude a že zajistí smluvní svobodu společností působících v Číně, zvláště v souvislosti s investicemi a transfery technologií. EU proto tvrdí, že Čína současnou politikou v tomto směru porušuje svoje právní závazky.

Opatření, která EU napadla dnes, se přičítají k těm, na která se zaměřila v původní žádosti z června 2018. Předchozí žádost se totiž týkala jen ustanovení nařízení o dovozu a vývozu technologií a prováděcího nařízení k zákonu o čínsko-zahraničních společných podnicích, která jsou v rozporu s pravidly WTO pro rovný přístup k národním a zahraničním podnikům a nepřiměřeně omezují práva společností z EU, například pokud jde o patenty.

(KRÁCENO)